

«Бекітемін»
«Жаңа Аппиет»жеке меншік
Бала бақшасы мекемесінің
меңгерушісі
_____ М.К.кальжанова
«29» тамыз 2024 жыл

Вариативті бағдарлама

«Балапан» ересек тобы
«Қызықты логика әлемі»

(Балалардың қызығушылығына арналған оқу қызметі)

Тәрбиеші:Дәнекерова Г

Алғы сөз

Мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілері мектеп жасына дейінгі балалар білуге тиісті қарапайым білім негіздерін негұрлым тереңірек меңгерте отырып, олардың ой-өрісін, білім дағдысы деңгейін кеңейту, сана-сезім, таным, қабылдау әркетін дамыту, білімге қызығушылыққа баулып, баланың өздігінен еңбектену белсенділігін қалыптастыру қажет.

Ұсынылып отырған «Қызықты логика әлемі» вариативтік бөлім бағдарламасы балаларды тәрбиелеу мен дамытудың міндеттерін жүзеге асырады. Берілген тапсырмаларды орындау барысында балалар заттар мен құбылыстардың мәнді белгілерін айқындайды, қатынас, жүйелеу, салыстыру, талдау, сараптау жайлы түсініктерді меңгереді. Бағдарлама-дағы ойындар мен тапсырмалар қолмен пішіндерді құрастыруға, талдауға, жинақтауға, әсемдікті түсінуге, салыстыруға, үйлестіруге, есте сақтауға көп көмегін тигізеді. Бағдарлама құрылымында жұмбақтар, санамақтар, логикалық тапсырмалар, сөзжұмбақтар кіріктірілген. Материалдар ҰОҚ негізгі тақырыптарын жинақтап, қорытындылау үшін, «Кім тапқыр, «Ойнайық та ойлайық!», «Кішкентай математиктер», «Ғажайып тапсырмалар», «Үздік логиктер» тақырыбы бойынша балалардың білімдерін тереңдетіп, кеңейтетіндей етіп іріктелген. Сондай-ақ, балалар вариативті бөлімнен алған әсерлерін көңілді бейнелер арқылы рефлексия жасауға үйренеді.

Қазіргі дамытушы ойындар «Игровизор», «Танграм», «Коломбовое яйцо»,«Монгол» ойындары арқылы әртүрлі нәрселердің ұқсастығы мен айырмашылықтарын табады, ортақ белгілеріне қарай заттарды топтарға дұрыс топтастырады, тапсырманы орындау барысында, дидактикалық ойындарды қызығушылықпен қабылдап, ойларын дәйектей алады. Балалардың тапсырмаларға деген қызығушылығын әрі қарай өрбіту үшін, «Күлдірген», «Дымбілмес», «Буратино», «Алдаркөсе», «Құрбақа» сияқты тосын сәттер кіргізілген. Ең бастысы-берілген тапсырманы сәтті орындаған сайын мадақтап, баланың қызығушылығын тудыра білу.

Мектепке дейінгі ұйымда өткізу барысында оқыту мен тәрбиелеуде «Қызықты логика әлемі» вариативтік бөлім бағдарламасы төмендегідей мақсатты ұсынады:

- *Балалардың танымдық қызушылығы мен ақыл ой деңгейін қалыптастыру. Логикалық дағдыларын жетілдіріп, жас ерекшелігіне сай танымдық іс-әрекет дағдыларын меңгерту.*

Бағдарламаның міндеттері:

- *Балаларды бірыңғай заттарды сезімдік белгілеріне қарай (көлемі, пішіні, түсіне байланысты) топтауға үйрету;*
- *ақыл-ой әрекетінің дамуын, логикалық ойлау, салыстыру, талдау, жинақтау дағдыларын қалыптастыру, өзін-өзі бақылауға тәрбиелеу;*
- *зейінін, қиялын, танымдық процестерін, қолдың ұсақ бұлшық еттерін дамыту;*

Күтілетін нәтижелер:

- *Балалар заттарды қасиеттеріне қарап жалпылауға, заттардың ұқсастығын және айырмашылығын түсіндіре алады, өздерінің ойларын дәйектей алады;*
- *Балалардың ой-өрісі кеңейіп, есте сақтау қабілеті шыңдалады,білімге деген қызығушылығы артады;*
- *Сезімдік тәрбиеде құрастыру жұмыстары арқылы үйренген білімдерін толық меңгереді;*

Бала өз бетімен жұмыс жасай алады

«Қызықты логика әлемі» вариативтік бөлім бағдарламасына
Пікір

*«Қызықты логика әлемі» Вариатив**ті бағдарламасы** балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес, математикалық ұғымдар қабілеттерін қалыптастыруға лайықталып құрылған.*
Бағдарламада қызықты жаттығулар, шығармашылық тапсырмалар, жұмбақтар, өлеңдер, логикалық ойлауға арналған тапсырмалардан топтамалар жасалған, балаларды бірыңғай заттарды белгілеріне қарай (көлем, пішін, түсіне байланысты) топтау арқылы салыстыруға үйрету, сезімдік сапаларын білуге үйрету көзделген. Әр түрлі қызықты материалдарды қолдану - педагогикалық үрдістің тиімділігін арттырып, баланың ақыл-ойының дамуына ,есте сақтау қабілеттерін дамытуға арнап жасалынған. Әр түрлі тапсырмалармен жұмыс жасап, логикалық ойлауды үйренген соң бала еш қиындықсыз өзіне таныс ұғымдарды математикалық терминдерге айналдыра бастайды. Бағдарлама құрлымы бойынша берілген тапсырма арқылы математикалық ұғымдарды, логикалық тапсырмаларды өз бетінше орындау барысында баланың ойлау қабілеті дамиды.
Бағдарламаның мазмұны балалардың нақты, баланың жұмыс жасауына бағытталып құрылған.
Вариативтік бөлім бағдарламасы мектепке дейінгі ұйым балаларының көру, есту, байқау, қиялдау, елестету, есте сақтау дағдылары арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамытады. Өз пікірін айту арқылы баланың тілін дамытып, дұрыс сөйлеу мәдениетін қалыптастырады. Өз бетінше іздену әрекеттері арқылы ерік пен сезім белсенділіктері дамиды.
Вариативтік бөлім бағдарламасы мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілеріне арналған.

«Қызықты логика әлемі»вариативтік бөлім

№	Тақырыбы	Мақсаты	Қолданылатын материалдар	Сағ
1	«Тапқырлар»	Қызықты тапсырмаларды орындауға жаттықтыру, балалардың ой-өрісін кеңейтіп, логикалық ойлауды жеңілдетуге баулу, танымдық қабілетін, қызығушылығын арттыру.	**Д/ойын:** «Пішіндерді есте сақта»	
2	«Хайуанаттар бағына саяхат»	Балаларға хайуанаттар туралы түсінік беру, жабайы аңдар туралы білімдерін тиянақтау. Аңдардың кейбір ерекшеліктерін салыстыра айтуға үйрету арқылы ойлау қабілеттерін дамыту. Логикалық ойлау қабілеттерін арттыру.	Жұмбақтар 1.Қалқиып қос құлағы, Еленděп қорқып тұрады. (Қоян) 2.Қорықпайды күшті аңнан, Қорқады тек тышқаннан (Піл)	
3	Кім тапқыр?	Балаларды жіктеу, орналастыру,ойнату пайымдауды қажет ететін логикалық тапсырмаларды орындату,заттарды әртүрлі белгілері бойынша салыстыру дағдыларын жетілдіру.	***Санамақ*** Бір үйде бес баламыз, Бір-бір жастан арамыз. Бір жастағы - Біржан Екідегіміз - Елжан Үштегіміз — Үсен Төрттегіміз - Төкен Бестегіміз - Бекен Жастарымызды қосыңыз, Қосындысы қанша осының?	
4	«Ойнайық,та ойлайық»	Тапсырмалар арқылы логикалық ойлау қабілеттерін арттыру,ынтамен дұрыс орындауға үйрету. Сандар туралы білімдерін одан әрі дамыту,ой-өрісін кеңейту.	Д/о: «Жасырылған санды тап»	

5	«Ойлы болсаң озып көр»	Геометриялық пішіндерді ажырата отырып,логикалық ойлау қабілетін дамыту, қызықты тапсырмалар қызығушылықтарын арттыру.	Көңілді ойын жасайық, Батыл қадам басайық. Осылайша шабытпен, Ойынымызды бастайық.	
6	«Пішіндер әлемі»	Балалардың зейінін ойлау қабілеттерін, геометриялық пішіндер мен денелерді, олардың түстерін ажыратуды ойын арқылы жетілдіре түсу. Тапқырлыққа, ептілікке, жылдамдыққа, достыққа тәрбиелеу.	**Сергіту сәті:** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Қосып едім екеуін Болып шықты оң саусақ	
7	«Ғажайып тапсырма-ларға саяхат»	Балаларды тапқырлыққа, ізденімпаздыққа тәрбиелеу. Ойлау, көріп - тану, зейін, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Тапқырлыққа, ептілікке, жылдамдыққа, достыққа тәрбиелеу.	***Шаттық шеңбері*** Бәрімізт енді тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық Жақсы – жақсы сөздерді, Қонақтарға сыйлайық! Табиғат біздің анамыз, Табиғатқа баламыз. Иіліп сәлем береміз, Біз әдепті баламыз.	
8	«Ғажайыптар әлемінде»	Танымдық қызығушылықтарын арттыру. Пішіндерден бейне құрастыруды одан әрі жалғастыру. Көп білуге , ізденуге ұмтылдыру, білімдерін жан жақты дамыту, ұшқыр ойлауға баулу .	Сергіту сәті: Орнымызда тұрамыз, Дөңгелекті құрамыз Қолымызбен шапалақтап, Аяқпенен ұрамыз	
9	«Тапқыр болсаң, тауып	Ойлай отырып, санауды үйретуді жалғастыру, есте	**Саусақ жаттығуы «Бес саусақ»**	1

	көр»	сақтау қабілеттерін арттыру. Логикалық ойлау қабілеттерін, зейінін дамыту.	Бас бармағым-атам,үйдің данасы, балаң үйрек-әжем,ошақ анасы. Ортан терек-әкем,отау панасы, шылдыр шүмек-шешем,шаңырақ ажары. Титтей бөбек-мең,бәрінің базары.	
10	«Логика сыры»	Балаларды бірдей бейнелерді табуға, байқампаз-дықтарын дамытуға дағдыландыру. Ойлау қабілеттерін дамыту.	**Д/о:«Көңілді шеңбер»**	1
11	Ойна да ойлан!	Балаларды есте сақтау,зейіндік қабілеттерін қызықты жаттығулар арқылы арттыру. Тапсырмалар орындау арқылы ойлау қабілетін, байқампаздығын, сабаққа қызығушылығын дамыту.	**Сергіту сәті** 1. Еркін ұста денеңді, Тарсылдатпай еденді Орнымыздан тұрып ап Жүгірейік бір уақ. Бір, екі, үш, бір, екі, үш. Аяқты алға созайық Тік көтеріп, қозғайық. Тымсылбыр да болмайық Алғақарайозбайық. Бір, екі, үші, бір, екі, үш.	1
12	Ойна,ойла,жі кте!	Логикалық ойлау қабілеттерін, білім-білік дағдыларын,ойнай отырып ойлауға бағыт беру. Есте сақтау қабілеттерін дамыту.	**Математика мақал-мәтелде»** (мақалдың жалғасын тап) *1.Бір тал кессең , ….* *2. Жүз теңгең болғанша,…* *3.Екі жақсы қас*	1

			болмас,… *4.Жеті рет өлшеп,…* *5. Білекті бірді жығады, …* *6.Бір жеңнен қол шығар,…*	
13	Зейінді бол	Балалардың зейінін шоғырландыру,ой-өрісін , танымдық белсенділіктерін арттыру. Балалардың логикалық қабілетін, білімге қызығушылығын, белсенділігін дамыту. Жинақылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.Заттарды белгілі бір қасиеттері бойынша салыстыруға, топтастыруға үйрету.	**Д/О «Зейінді бол»**	1
14	«Жүзден жүйрік»	Сандар туралы өткенді пысықтау, ойындар арқылы ұзын-қысқа, жуан-жіңішке, үлкен-кіші ұғымдарын бекіту. логикалық тапсырмаларды шешу арқылы ойлау қабілеттерін, зейінін тұрақтандыру.	**«Көңілді санамақтар»** Кел санайық санамақ, Кел санайық санамақ, Саусақтарды даралап. Бас бармағым алғашқы - Балаң үйрек жалғасы. Ортан терек – кезекші, Шылдыр шүмек – көмекші Шынашағым – балапан, Бәріне ортақ алақан. Шылдыр шүмек – мен, Титтей бөбек – сен. Бір үйде біз	1

			нешеуміз? Бірүйдебізбесеуміз.	
15	«Сиқырлы қораптың қызықтары»	Заттың қасиеттерін, геометрикалық фигуралар мен олардың белгілері туралы білімдерін қайталау, сандар құрамын бекіту, саусақ қимылын дамыту, логикалық тапсырмалар арқылы ақыл-ойын, зейінін дамыту.	**Д/о:«Өз орныңды тап»**	1
16	«Кішкентай тапқырлар»	Ойлау, көріп тану, есте сақтау , кеңістікті бағдарлау қабілеттерін арттыру.Белсенділікке шапшаңдыққа,кеңестікті бағдарлай білуге үйрету	**Дидактикалық ойын: «Не өзгерді?»**	1
17	«Ойшылдарға тапсырма»	Балалардың логикалық тапсырмалар арқылы білімін бекітіп, сезімталдық ,есте сақтау қабілеттерін дамыту, ойыншықтардың түр-түсін,пішінін,сипаттап айтып бере білуге дағдыландыру.	**Д/о «Өз орныңа тұр»**	1
18	«Көңілді ойшылдар»	Балалардың ойлау қабілеттерін, зейінін тапсырмалар арқылы тұрақтандыру,байқампаздық қа тәрбиелеу.	Бірінші күн-дүйсенбі, Екінші күн – сейсенбі Үшінші күн – сәрсенбі Төртінші күн — бейсенбі Бесінші күн — жұма Алтыншы күн-сенбі Жетінші күн-жексенбі.	1
19	«Бақаның қызықты тапсырмалары»	Балаларды тапсырмалар орындау арқылы,көкөністер мен мен жемістерді, жануарларды ажыруға,	**Санамақ.** Бота, түйе, Құлын,бие, Торай,шошқа,	1

		кеңестікті бағдарлай білуге дағдыландыру.	Қозы, қошқар, Қодық,құлан, Көжек, қоян, Бақа,шаян, Торғай,шымшық... Сен, қал! Сен, шық! (Қадыр Мырза Әли)	
20	Логика сыры	Балалардың ақыл-ой қабілеттерін тапсырмалар арқылы арттыру. Логикалық тапсырмалар арқылы зейінін дамыту.	**Жаңылтпаш** Орта қойдым, Торта қойдым. Торта қойдым, Орта қойдым.	1
21	«Ұлудың көңілді тапсырмасы»	Балаларды сөзжұмбақтарды шеше білуге дағдыландыру, заттардың ұқсастығын ажырата білу,ойлау қабілеттерін арттыру.	**Саусақ санау ойыны** Қуыр- қуыр қуырмаш, Балаларға бидай шаш! Тауықтарға тары шаш! Бас бармақ, Балалы үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек.	1
22	Ойнап жүріп, ойлайық!	Логикалық ойлауларын жетілдіру, қоршаған орта туралы түсініктерін кеңейту.санамақтар айта отырып,зейіндерін дамыту.	**Санамақ.** 1-дегенім бөрік, кисең бойға көрік. 2-дегенім етік, киер сәнді етіп. 3- дегенім ішік, теріден тігер пішіп. 4- дегенім тымақ, қыста кисең жыл- ақ 5-дегенім байпақ, іші жылы тайпақ	1
23	«Ойлан тап»	Ғажайып саяхат арқылы балалар қиялдарын шыңдау. Баланың логикалық ойлау қабілетін дамыту, тапқырлығын арттыру.	**Д/О: Ойлан тап**	1
24		Логикалық ойлау	**Логикалық есеп**	1

	«Ойнайық, шешпей оны қоймайық»	дағдыларын дамыту мақсатында ойын есептер,дидактикалық ойындарды қолдану туралы білімдерін тиянақтау.	Екі қаз ұшып барады, Биіктен төмен қарады. Аяқ нешеу, бас нешеу? Жауабынкім табады?	
25	«Тез ойла,ойна!»	Балалардың ретімен орналастыра білу түсініктерін арттыру,санамақтар арқылы сандарды айта білуге,логикалық ойлау қабілеттерін арттыру.	**Санамақ** Бір дегенім білім, Білім жарық күнің. Екі дегенім елім, Далам,туым көгім....	1
26	«Математика әлемінде»	: Балалардың логикалық тапсырмалар арқылы білімін бекітіп, сезімталдық ,есте сақтау қабілеттерін дамыту, ойыншықтардың түр-түсін,пішінін,сипаттап айтып бере білуге дағдыландыру.	**Жаңылтпаш** Үш кісі ішік пішті, Бес кісі ішік пішті. Неше кісі ішік пішті?	1
27	Кім жылдам?	Балаларды санау дағдыларын одан әрі дамыту,түстерді ажырату туралы білімдерін толықтыру әрі пысықтау	**Жаңылтпаш** Тас тостаған, Тас тостағанның ішіне, Тас тастаған.	1
28	«Пысықтаушы логика жаттығулары»	Балалардыңесте сақтау қабілеттерін арттыру. Ақыл-ой белсенділігін күшейту,шапшандылыққа,дәлдікке тәрбиелеу.	**Шаттық шеңбері** Құтты болсын осы шаттық күніңіз. Бақытты да өмір сүріңіз, Қуанышты жүзіңізбен әрдайым Бұл өмірде күліп қана жүріңіз.	1
29	«Бауырсақтың тапсырмалары»	Балалардың логикалық ойлауын, шығармашылық қабілетін, белсенділігін, қиялдауын дамыту. Ертегі, ертегінің кейіпкерлері туралы білімдерін бекіту. Кейіпкерге көмектесу	Торауылдап ауылды, Қыс бойына жатады, Тісі десең тісі бар, Тәтті ұйқыға батады,	1

		ықыласын қалыптастыру. Жануарлардың қимылдарын көрсету.	Түнде жортар ісі бар. (қасқыр)	
30	«Логикалық жаттығулардың сиқыры»	кеңістікте бағдарлай алуға , зейіндерін,қиялдарын логикалық тапсырмалар арқылы арттыру,белсенділікке,тапқырлыққа үйрету.	Шешем менің — дәрігер, Адамдарды ол емдер. Әкем менің – инженер, Қаламызды көркейтер. Ойыншықтар бар сенде, Ойыншықтар бар менде. Ат пен доп бар Есенде, Қуыршақ бар Әселде.	1
31	«Пішіндер тапсырмалары»	Ғажайып саяхат арқылы Сан мен санды,сан мен өрнекті салыстыру жолдары,есептер шығару,сандар туралы білімдерін жетілдіру,логикалық есептерді шығару дағдыларын жетілдіру.	Д/о:«Көңілді шеңбер»	1
32	Қызықты тапсырмалар	Заттарды салыстыра білу ұғымын бекіту.Логикалық ойлау қабілеттерін арттыру.	Сергіту сәті Оң қолымды көтерем, Оң қолымды түсірем, Сол қолымды көтерем. Сол қолымды түсірем. Оңға қараймын, Аяқты топ-топ басамын, Солғақараймын. Біразсергіпаламын.	1
33	«Алдар Көсенің тапсырмалар	Қиялдарын дамыту.ойын тапсырмаларға деген қызығу-	**Санамақ** Бөрік тіктім. Он ойланып,	1

	ы»	шылықтарын дамыту	Тоғыз толғанып, Сегіз рет сызып, Жеті рет бұзып, Алты рет қарап, Бес рет санап, Төрт түйме қадам, Үш тал үкі тағып. Екі қолым талып, Бір бөрік тіртім, Әзір деп біттім.	
34	«Қызықты математика»	қиялдарын дамыту,ойын тапсырмаларға деген қызығушылықтарын дамыту	**Санамақ** Алмас, Асан келісті, Алма жинап бөлісті. Арасында бір алма, Айтыс болды бұларға. Асан берсе, алмасы Үштен бірі кем болар. Алмас берсе, алмасы Асанның да тең болар. Алма санап көріңдер, Екіге тең бөліңдер.	1
35	«Сандықтағы қызықты тапсырмалар»	логикалық ойындар мен шытырман жолдарды пайдалану арқылы балалардың есте сақтау қабілетін дамыту. Балалардың тәулік мезгілдерін, апта күндерінің жыл айларының реті туралы білімін бекіту.	**Санамақ** Бір аптаның күндері өтті: 1.Дүйсенбіде гүлдер ектім. 2.Сейсенбіде алма тердім. 3.Сәрсенбіде су әкелдім. 4.Бейсенбіде бақша баптап, 5.Жұма күні тақпақ жаттап, 6.Сенбіде мен саған бардым. 7.Жексенбіде бірдемалдым.	1

36	«Не білдім,не үйрендім?»	Қызықты тапсырмалар арқылы алған білімдерін қайталау,есептеу дағдыларын жаттықтыру,геометриалық пішіндер және геометриалық денелер туралы білімдерін бекіту,баланың тілін ойын танымдық қабілетін дамыту.	**Жұмбақ жасыру** Жасыл оранып далалар, Ән салады бұлбұлдар. Күледі біздің балалар, Ызыңдайды аралар. Ойнайды найзағай, Айтыңдаршы, Бұл қай ай ?	1
	Барлығы			36 сағат

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. А.Б.Акпаева, Л.А.Лебедева. Қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру. Алматыкітап баспасы.2012жыл

2. Ұ.Жұмаділдаева. Сандарға саяхат. Алматы 1997жыл

3. . Б.М.Қосанов. Математикадан дидактикалық ойындар және қызықты жаттығулар. Алматы 1998жыл

4. «Ойнайық та ойлайық». Алматы 1996 жыл